

Nr 511.

Av herrar **Pettersson** i Ersbacken och **Vigelsbo**, i anledning av *Kungl. Maj:ts propositioner, nr 143, med förslag till förordning om skatt å elektrisk kraft (elskatteförordning), m. m., och nr 144, med förslag till förordning om tillfällig automobils katt.*

I årets statsverksproposition har chefen för finansdepartementet starkt understrukt kravet på en aktiv finanspolitik för att upprätthålla samhälls-ekonomisk balans. Den yttersta sparsamhet borde iakttagas icke blott beträffande löpande utgifter utan även beträffande de samhällseliga kapitalinvesteringarna. Upplåning borde i största utsträckning undvikas även för finansiering av statens kapitalbudget. I stället borde driftbudgeten överbalanseras för att man därigenom i möjligaste mån skulle ernå en finansiering även av kapitalbudgetens utgifter med verkliga statsinkomster, så att den statliga upplåningen kunde begränsas till minsta möjliga.

Denna överbalansering kan uppenbarligen åstadkommas på två vägar: antingen genom en ökning av statens inkomster med hjälp av nya eller skärpta skatter eller också — vilket vi i nuvarande läge anse vara det enda riktiga — genom ökad begränsning av statens utgifter. Chefen för finansdepartementet har valt den förstnämnda, mera lättframkomliga vägen. Sålunda har i propositionerna nr 143 och nr 144 föreslagits en ny, mycket kännsbar skatt på elektrisk kraft respektive en fördubbling av fordonsskatten på automobiler.

Motiven till dessa förslag framläggas utförligt i proposition nr 143. Det konstateras där bland annat, att en påtaglig försämring av det ekonomiska läget inträtt. Statens inkomstbehov har ökat väsentligt. Riskerna för jämviktsrubbingar ha blivit större. Detta föranleder enligt propositionen ofrånkomligen vissa skärpningar av den förda ekonomiska politiken. Kravet att nedbringa det statliga lånebehovet finge under inga förhållanden frångås.

Observeras bör emellertid, att enligt i propositionen framlagda kalkyler driftbudgeten kan väntas bli i stort sett balanserad utan de extra inkomster som de nya skatterna skulle inbringa. Dessa nya skatter skulle alltså ha till huvudsyfte att säkra den av chefen för finansdepartementet förut förordade överbalanseringen av driftbudgeten.

Ett huvudsyfte med dessa båda föreslagna skatter är således att åstadkomma ett budgetöverskott, som skulle verka hämmande på den fortskridande inflationen. Det är emellertid vår mening, att man med nya eller förhöjda skatter av detta slag icke kan komma till rätta med problemet. Tvärt-

om torde de föreslagna skatterna i förevarande fall endast ytterligare bidra till att förvärra situationen. De inflytande skattemedlen komma nämligen icke att steriliseras utan utföras av staten på nytt i marknaden. Därtill kommer, att den föreslagna skatten på elektrisk kraft och på fordon obetingat måste slå igenom med ökade priser på en mängd varor. Ur synpunkten att motverka en fortskridande inflation måste därför den föreslagna nya skatten på elektrisk kraft och den föreslagna höjningen av fordonskatten anses såsom mycket olyckliga.

Vi vilja i detta sammanhang i stället anknyta till och taga fasta på de maningar till yttersta sparsamhet med statens utgifter, som chefen för finansdepartementet framfört såväl i statsverkspropositionen som i flera andra sammanhang. Vi ansluta oss helt till dessa deklarationer och anse, att den strängast möjliga återhållsamhet i statsutgifterna utgör den bästa vägen att framgångsrikt bekämpa inflationen. I detta sammanhang bör också påpekas, att blotta tillvaron av mera betydande budgetöverskott alltid frestar till större utgifter.

Det är också vår mening, att staten icke ännu vidtagit alla de besparingar, som kunna anses vara möjliga. Vi erinra om att det Wärnska besparingsförslaget slutade på omkring 400 miljoner kronor och att ännu icke hälften av detta beaktats. Vi anse dessutom, att det Wärnska förslaget icke alls är uttömmande beträffande alla besparingsmöjligheter.

De föreslagna skatterna få anses olyckliga icke blott vad beträffar deras inverkan på det allmänna ekonomiska läget utan också beträffande en mängd speciella frågor, icke minst för landsbygden.

Vad först angår den föreslagna skatten på elektrisk kraft, vilja vi särskilt framhålla den stora betydelse, som tillgången på billig elektrisk kraft har för lantbruket. En fördyring av denna skulle lägga menliga hinder i vägen för den eftersträfvade produktionsökningen och den nu planerade rationaliseringen inom lantbruket. Icke blott det rena lantbruksarbetet med dess alltmer växande antal av elektriska maskiner kommer att kännbart drabbas av den föreslagna skatten utan även hushållsarbetet, som på sina ställen i stor utsträckning är baserat på elektriska apparater, såsom spisar, kyl- och värmeskåp, assistenter och liknande.

Därtill kommer, att den föreslagna skatten på ett orättfärdigt sätt skulle drabba landsbygden i jämförelse med städerna. För landsbygdens del tillkomma sålunda i regel ett flertal extra kostnader för elektrifiering, såsom ledningarnas framdragande till de enskilda gårdarna. Vidare ta distributionsföretagen på landsbygden vanligen ut högre grundavgifter än motsvarande stadsföretag, varvid en värdeskatt kommer att drabba landsbygdens konsumenter hårdare än städernas. En styckeskatt skulle träffa de mindre lantbruken kraftigare än de större. — Slutligen må framhållas den orättvisa, som kommer att drabba befolkningen i de norra delarna av landet,

vilken genom sin större förbrukning av kraft på grund av längre mörktid och mera kyla under året blir särskilt betungad.

Även den föreslagna "tillfälliga" automobilskatten kommer att inverka menligt på näringslivet genom det sätt på vilket den belastar distributionsapparaten. Genom sin konstruktion kommer den att drabba icke blott lyxkörning utan hela biltransportväsendet. Även i detta fall kommer landsbygden att på ett särskilt kännbart sätt bli missgynnad i jämförelse med städerna på grund av att landsbygden till stor del uteslutande är hänvisad till bruket av motorfordon för sina transporter.

På grund av vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 143 med förslag till förordning om skatt å elektrisk kraft samt proposition nr 144 med förslag till förordning om tillfällig automobilskatt.

Stockholm den 4 april 1951.

E. Pettersson,
Ersbacken.

Sven Vigelsbo.
